

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN-2019-478

18.6.2019

SpareBank 1 Skadeforsikring AS

Bygning - innbo (kombinert)

Erstatningsoppgjør – forsikringsskadeskjønn – gyldighet.

Sikredes enebolig ble 22.6.18 skadet av en anleggsmaskin som traff bygget. Selskapet innhentet ekstern takst. Skaderapporten datert 28.6.18 la til grunn at sammenstøtet hadde forårsaket betydelige skader på bygget. Selskapet bekreftet i e-post av 16.7.18 at det hadde "mottatt takstrapporten og at skaden dekkes av din forsikring", samt at det var enighet om at "takstmann sørger for at skaden blir reparert". Samtidig ble det informert om muligheten for skjønn og hva det innebar. Sikrede ønsket skjønn og fikk bistand av advokat til å oppnevne skjønnsmann. Skjønnnet tok stilling til skadeomfanget, og det ble lagt til grunn at bare en mindre del av skadene som var beskrevet i skaderapporten var forårsaket av skadehendelsen. Sikrede anførte at skjønnet var ugyldig, og at skaderapporten skulle legges til grunn for erstatningsoppgjøret. Nemnda kom til at misforståelse av mandatet medførte at skjønnet ikke var bindende for avgjørelsen av skadeomfanget, men dette ikke førte til at resten av skjønnet var ugyldig.

Saksfremstilling

Saken gjelder erstatningsutmålingen etter en bygningsskade og spørsmålet om et forsikringsskadeskjønn er ugyldig.

Sikredes enebolig ble skadet 22.6.18. En anleggsmaskin som utførte en jobb med planering på eiendommen kjørte inn i bygningen.

Sikrede meldte skaden til selskapet samme dag. Han opplyste at en lastebil hadde skadet huset og beskrev skadene slik:

bygningen har flet se ca 5,5 cm. fra gronmur.

huse er skak. huse er ikke ret lenge.

har tatt bilde.

Selskapet bestilte takst fra et eksternt firma. Takstmannen befarte eiendommen den 27.6.18 sammen med sikrede. Skaderapporten er datert 28.6.18.

Ifølge skaderapporten er eneboligen oppført i 1973 over ett plan med tilbygg på 49 kvm fra 2016. Ifølge opplysninger i senere skjønn ble også terrassen bygget i 2016 med bruttoareal på ca. 100 kvm (84 kvm. ifølge skaderapporten).

Skadeårsaken er i rapporten forklart ved at en anleggsmaskin/traktor kjørte inn i tilbygget flere ganger, og det er beskrevet omfattende skader på særlig tilbygg og veranda (terrasse):

Anleggsmaskin som jobbet med oppfylling og oppretting av tomt svingte rundt hjørnet med skuffe oppe og kjørte inn i takutstikk og dundret 3 ganger inn i yttervegg på tilbygg.

Tak, vegg og bjelkelag ble kraftig forskjøvet. Forskyvningen forplantet seg til veranda som også er kraftig forskjøvet. Pilarer har løftet seg og verandagulvkonstruksjon er ute av stilling. Takanslutning mellom tilbygg

og gammel del er vridd og har løftet seg. Bjelkelag er forskjøvet ca. 50 mm på grunnmur fra påkjørt ytterhjørne til hjørne ved veranda. Alle yttervegger og innervegger er forskjøvet ut av vertikalt lodd.

Skadeomfanget er ytterligere presisert senere i skaderapporten. Om reparasjonsbehovet står det:

Sanering

Sanering av tilbygg og veranda.

Tømrerarbeid

Oppretting av bjelkelag og tilbakeføring av tilbygg og veranda.

Spesielle betingelser: Alle konstruksjoner i tilbygget er kraftig forskjøvet ut av lodd og tilbygget er skjøvet ut av vinkel. Konstruksjonene må avdekkes og rives for gjenoppretting. Vurderer annen måte for tilkomst og reparasjon som meget vanskelig. Bjelkelaget må rettes opp i sin helhet for å få tilbygget i vinkel igjen. Tilkomst til bjelkelag krever full riving av øvrige konstruksjoner.

I rubrikken "Annen info" står det at "Selskapet reparerer" og at "Normal reparasjonstid er 12- 16 uker".

Selskapet informerte i e-post av 16.7.18 om at det hadde "mottatt takstrapporten og at skaden dekkes av din forsikring". Selskapet bekreftet enighet om at "takstmann sørger for at skaden blir reparert", og at fakturaene blir sendt direkte til selskapet. Samtidig ble det også informert om muligheten for skjønn og hva det innebar:

Vi viser til dagens telefonsamtale.

Du ble i samtalen informert om at vi nå har mottatt takstrapporten og at skaden dekkes av din forsikring. Egenandelen er 10 000 kroner.

Vi ble enige om at en takstmann sørger for at skaden blir reparert. Dette er også den vanligste oppgjørsformen på denne type skade. Takstmann vil sørge for oppfølging av reparasjonsarbeidene i form av kostnadskontroll og tilbudsinnhenting.

Når det gjelder betaling av fakturaene vil disse bli sendt direkte til oss for betaling.

Takstmann vil ta kontakt med deg etter ferien for å avtale videre fremdrift i saken.

Videre snakket vi også om vilkårenes bestemmelser hvor det fremkommer at begge parter, både du og Sparebank1 kan kreve skjønn* i saken. Men vi var enige om at dette foreløpig ikke var aktuelt for denne skaden.

-Skjønn innebærer at hver av partene (forsikringsselskapet og forsikringstaker) oppnevner en uhildet skjønnsmann. Skjønnsmennene skal i fellesskap komme frem til et resultat over de spørsmål som partene ønsker å få verdifastsatt.

Skjønnets resultat vil være bindende for begge parter. Dersom du som forsikringstaker krever skjønn, så må du dekke kostnadene til din skjønnsmann og halvparten av eventuelle andre kostnader som påløper ved skjønn.

For nærmere informasjon vises også til Finansportalen.no sine hjemmesider, eller ved å rette henvendelse til Finansportalen. Postboks 463 sentrum, 0105 Oslo.

Sikrede informerte i e-post 17.7.18 at han hadde snakket med kona om saken, og at de ønsket forsikringsskjønn.

Selskapet informerte nærmere om skjønn i brev datert 23.7.18, hvor det bl.a. fremgikk at "Skjønnets verdsettelse er bindende for begge parter".

Sikrede kontaktet advokat som igjen informerte selskapet om at han skulle kontakte skjønnsmann, jf. e-post 31.7.18. Advokaten informerte i e-post 1.8.18 at takstmann S kunne påta seg oppdraget.

Skjønnsprotokollen er datert 5.9.18. Det fremgår av denne at sikrede ikke var representert ved advokat på skjønnsmøtet.

Av protokollen fremgår det at skjønnen i utgangspunktet er bindende verdsettelse av skaden, jf. sitatet av generelle vilkår pkt. 2 i protokollen hvor det bl.a. fremgår:

Skjønnets verdsettelse er bindende for begge parter.

Etter gjennomgang av bygningsvilkårene og habilitet, er det i skjønnsprotokollen tatt inn det som kalles skjønnsalternativer. Her heter det:

Partene gir de oppnevnte skjønnsmennene i oppdrag å avgi skjønn over forsikringsverdi og skadeansettelse i samsvar med bestemmelsene i forsikringsavtalen og i henhold til alternativene som er benevnt nedenfor.

Skjønnen vil være endelig og bindende for partene, slik at dette ikke kan fravikes selv om det senere avholdes tilleggsskjønn eller nytt skjønn etter andre alternativ.

Verdier og priser skal referere til skadedagen. Skjønnen tar ikke stilling til erstatningens berettigelse

Deretter oppregnes skjønnsalternativene. Etter dette igjen er det tatt med en setning om at i tillegg er også skadeomfanget en del av mandatet:

I tillegg gis skjønnsmennene sammen med partene i mandat å fastsette skadeomfanget for skadet bygning.

Skjønnen er datert 24.9.18. Under beskrivelsen av dokumentasjon står det at "(d)eler av" rapporten fra T datert 28.6.18 er fremlagt, og av skjønnsprotokollen fremgår det at side 5 og 6 manglet i rapporten som var fremlagt for skjønnsmennene.

I beskrivelsen av skadeårsaken er det angitt at "skuffen på en anleggsmaskin (har) truffet takutstikket på boligens tilbygg".

Skjønnen legger til grunn at skadetilfellet bare omfattet tilbygget og terrassen og at partene skulle være enige/innforstått med dette:

Skadetilfellet berører kun tilbygget og terrassen. Dette er partene enige i / innforstått med.

I den videre del av dette dokumentet er våre vurderinger og vårt skjønn kun knyttet til tilbygget og terrassen.

Deretter gjennomgås skadeomfanget slik skjønnsmennene ser det. I forhold til skadene beskrevet i skaderapporten datert 28.6.18, så anses bare begrensede skader på tilbygget å ha årsakssammenheng med sammenstøt mellom maskin og bygning, og at ingen av skadene på terrassen har slik årsakssammenheng:

SKADEOMFANG

Ved vår befaring ble det gjennomført visuelle registreringer på tilbygget, ut- og innvendig, herunder også terrassen.

Bygningen / tilbygget er en relativ stiv konstruksjon som, ved eksempelvis en støtskade, naturlig vil medføre sprekke-dannelser i innvendige vegg-hjørner, plateskjøter og / eller en forskyvning av hele konstruksjonen, eller i deler av denne. Foruten visuelle registreringer ble det også foretatt innvendige målinger av loddavvik på ut- og innvendige vegger.

Deler av våre visuelle registreringer med kommentarer

Tilbygget

- Der anleggsmaskinen har støtet mot takutstikket har det oppstått partielle skader samt at vindskibord er løsrevet / falt ned.

Forholdet har årsakssammenheng / tilskrives anleggsmaskinen.

- Det er ingen tegn til at det har vært bevegelser i festepunkter for utvendig panel i det aktuelle hushjørne.

Dette tilsier ingen bevegelser

- Det er heller ingen tegn til at det har vært bevegelser i topp grunn- / ringmur, hverken på lecablokker eller i fuger.

Dette tilsier ingen bevegelser

- Det er imidlertid mindre avstand mellom nedre del av malt / beiset panelt yttervegg og grunnmur ved hushjørne enn i området mot det opprinnelige bygget.

Under henvisning til ovennevnte tilskrives dette ikke en forskyvning av trekonstruksjonene, men må tilskrives byggeplassavvik under oppførelsen.

- Innvendig i tilbygget var det ingen tegn til sprekkdannelser eller bevegelser i veggplater, hjørner, belistning, flislagt gulv eller på synlige el.ledninger.

Dette tilsier ingen bevegelser

- Måling av loddavvik på innside yttervegger og innvendig delevegg i den delen av tilbygget hvor anleggsmaskinen har truffet bygget har ulike avvik i ulike retninger.

Dette kan ikke henføres til en forskyvning, men må sannsynligvis tillegges byggeplassavvik under oppførelsen.

Terrassen

- Ingen tegn til at tilbygget er forskjøvet mot terrassen – ingen synlige tegn etter bevegelser på topp grunnmur eller mot terrassegulvet.

Dette tilsier ingen bevegelser og således ingen skader på terrassen som kan henføres til anleggsmaskinen.

- Støpte punktfundamenter er kommet ut av stilling – står i alle retninger, og terrassen er stedvis salrygget.

Dette kan ikke henføres til forskyvninger som følge av anleggsmaskinen, men har sannsynligvis sin årsak i tele- og snølaster.

Mottatt del av rapporten fra T er gjennomgått av skjønnsmennene. Rapporten konkluderer med at tilbygget er vridd og har forskjøvet seg 50mm på grunnmuren. Dette har også medført skader på terrassen.

Etter skjønnsmennenes ovennevnte registreringer og målinger så finner vi ikke grunnlag for dele konklusjonene i rapporten fra T. Vi har ikke vært i kontakt med T i denne forbindelse.

Vår konklusjon

Skader på bygningen knyttet til at skuffen på en anleggsamskin har truffet tilbyggets takutstikk begrenser seg til utbedring av takutstikket med vindskibord, herunder overflatebehandling. Videre nødvendig riggkostnader.

Skaden på bygningen ble satt til kr 25 000 eks. mva.

Det ble ikke ansett å foreligge noen periode med husleietap/tap av egen bolig i forbindelse med reparasjonen.

Selskapet baserte sitt erstatningsoppgjør på skjønnnet, jf. brev datert 7.10.18.

Sikrede klaget og anførte bl.a. at han hadde fått taksert skaden av et byggefirma som kunne bekrefte at skjønnnet ikke var riktig. Det er ikke lagt frem noen slik takst eller uttalelse som sikrede viser til.

Etter dette var det videre diskusjoner mellom partene. Sikredes nåværende advokat stilte spørsmål til skjønnsmennene om tidsbruk, dokumentasjon og bekreftelse på om skjønnnet "omfattet besiktigelse og vurderingen av eventuelle skader på takkonstruksjon og takanslutning mellom tilbygg og gammel del", jf. e-post av 5.11.18.

Skjønnsmennene svarte at tidsbruk på befarig var ca. to timer, og at skjønnnet ikke omfattet besiktigelse og skader som advokaten viste til og begrunnet det slik:

Viser her til opplysninger fra forsikringstaker hvor det ble opplyst at de synlige skadene i dette området ikke refererte seg til forholdet med anleggsmaskinen.

Skjønnsmennene ga for øvrig uttrykk for at de var interessert i å gå gjennom eventuell faglig vurdering fra annet faglig hold dersom dette ble innhentet fra sikredes side som antydnet.

Saken ble klaget inn til sekretariatet for Finansklagenemnda den 23.11.18. Selskapet innga klagesvar den 3.1.19. Sikredes side innga kommentar den 19.1.19 og selskapet replikk den 21.1.19.

Sikrede krever at skjønnnet skal anses ugyldig og oppheves, og at skaderapporten datert 28.6.18 legges til grunn for skadeomfanget.

Skjønnnet er ugyldig på grunn av *informasjonssvikt* om hva skjønn innebærer og hvorvidt det var hensiktsmessig. Nærmere informasjon *etter* at sikrede hadde krevd skjønn kan ikke tillegges vekt. Mangelfull informasjon om skjønnsinstituttet er en *saksbehandlingsfeil*.

Det var ikke gyldig avtalt at skjønnnet skulle omfatte *skadeomfanget*. Selv om selskapet nå er enig i at partene ikke er bundet av skjønnsmennenes vurdering av hvilke skader som ble forårsaket av skadehendelsen, viser dette at skjønnsmennene har misforstått sitt mandat.

Det foreligger *feil ved bevisbedømmelsen* ved mangelfull inspeksjon av eiendommen generelt og av tak/takanslutning/takkonstruksjon spesielt. Befaringen av eiendommen foregikk i det alt vesentlige uten at sikrede var til stede. Skjønnsmennenes opplysning i ettertid om at sikrede skal ha opplyst at skadene tilknyttet tak ikke hadde noe med sammenstøtet å gjøre, er stikk i strid med hva sikrede opplyste, og kan ikke tillegges vekt. Skjønnsmennene synes ikke å ha vurdert allerede foreliggende skaderapport tilstrekkelig. Skjønnnet fremstår som vilkårlig da det ikke er gjennomført nødvendige og tilstrekkelige undersøkelser, jf. Rt-1925-896 og Rt-1923-500.

Anførte forhold og feil gir hver for seg grunnlag for å oppheve skjønnnet som ugyldig og i hvert fall samlet sett.

Skadeomfanget som angitt i skaderapporten datert 28.6.18 må legges til grunn for erstatningen. Skadeomfanget ble vurdert at takstmann innhentet av forsikringsselskapet, og er således "nøytral" i forhold til sikrede.

Selskapet avviser ansvar ut over skjønnsresultatet og anfører at skjønnets verdsettelse er rettslig bindende.

Skjønnnet er en bindende avtale mellom partene, og skjønnnet er derfor bindende i forhold til de skadene skjønnnet omfatter. Sikrede må eventuelt dokumentere at andre skader er forårsaket av skadehendelsen.

Det foreligger ikke *saksbehandlingsfeil*. Selskapet forklarte sikrede utførlig hva et skjønn innebærer. Sikrede var også representert ved advokat i innledende fase.

Det er ikke *feil ved bevisbedømmelsen*. Skjønnsmennene har redegjort for tidsbruk og besiktigelse, og årsaken til at tak/takanslutning ikke var medtatt var sikredes egne opplysninger om at det ikke hadde noe med anleggsmaskinen å gjøre.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om skjønnnet skal settes til side i sin helhet som ugyldig, og om sikrede kan kreve at skaderapporten datert 28.6.18 skal være grunnlaget for erstatningen.

Nemnda forstår saken slik at selskapet har akseptert at skjønnnet ikke er bindende for avgjørelsen av skadeomfanget etter sammenstøtet.

Utgangspunktet er at skjønnnet er bindende for begge parter. Skjønnnet kan imidlertid kjennes ugyldig hvis det bygger på uriktig rettsanvendelse eller uriktig bevisvurdering, jf. Arntzen, Forsikringsrett s. 351.

Sikrede anfører at skjønnnet er ugyldig i sin helhet. Dette begrunnes i informasjonssvikt, feil ved bevisbedømmelsen ved mangelfull inspeksjon av eiendommen og feil ved rettsanvendelsen fordi skjønnsmennene har misforstått sitt mandat. Den fremlagte dokumentasjonen tilsier at sikrede fikk tilstrekkelig informasjon om hovedskjønnnet, og sikrede var også representert ved advokat. Nemnda har ikke grunnlag for å fastslå om inspeksjonen var tilstrekkelig. Misforståelse av mandatet har i dette tilfellet ført til at skjønnnet ikke er bindende for avgjørelsen av skadeomfanget, men dette kan ikke føre til at resten av skjønnnet er ugyldig.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Vibeke Stiansen (selskapsrepresentant), Roy Johansen (selskapsrepresentant), Hege Sundby (forbrukerrepresentant) og Gyrid Giæver (forbrukerrepresentant).